

ใบความรู้ที่ ๓ เรื่อง การเขียนเรียงความ  
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๑ เรื่อง การเขียนสื่อสาร  
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การเขียนเรียงความ (๑)  
รายวิชาภาษาไทย รหัส ท๑๔๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

## การเขียนเรียงความ

เรียงความ เป็นงานเขียน ร้อยแก้ว ชนิดหนึ่งที่ผู้เขียนมุ่งถ่ายทอดเรื่องราว ความรู้ ความคิด และทัศนคติในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ด้วยถ้อยคำสำนวนที่เรียบเรียงอย่างมีลำดับขั้นตอนและสละสลวย

๑. องค์ประกอบของเรียงความ มี ๓ ส่วน คือ

๑.๑ คำนำ เป็นส่วนแรกของเรียงความ ทำหน้าที่เปิดประเด็น ดึงดูดความสนใจ พิถีพิถัน คำนี้ถึงเรื่องที่ตนจะเขียน เน้นศิลปะในการใช้ภาษา

หลักการเขียนคำนำ ควรยึดแนวทางต่อไปนี้

- ๑) ไม่ยืดเยื้อ เยิ่นเย้อ
- ๒) ไม่ควรกล่าวถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
- ๓) ไม่ควรซ้ำกับส่วนสรุปหรือความลงท้าย
- ๔) อาจหาคำคม สำนวน สุภาษิต หรือบทกวีที่ไพเราะและเกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องมาเป็นคำนำก็ได้

๑.๒ เนื้อเรื่อง เป็นส่วนสำคัญและยาวที่สุดของเรียงความ ประกอบด้วยความรู้ ความคิด และข้อมูลที่ผู้เขียนค้นคว้าเรียบเรียงอย่างเป็นระบบ ระเบียบ การเขียนเนื้อเรื่องเป็นการขยายความในประเด็นต่าง ๆ ตามโครงเรื่องที่วางไว้ล่วงหน้าแล้ว ในการเขียนอาจมีการยกตัวอย่าง การอธิบาย การพรรณนา หรือยกโวหารต่าง ๆ มาประกอบด้วย โดยอาจจะมีย่อหน้าหลายย่อหน้าก็ได้

หลักการเขียนเนื้อเรื่อง ควรยึดแนวทางต่อไปนี้

๑) ความถูกต้อง แจ่มแจ้งสมบูรณ์ ผู้อ่านสามารถเข้าใจเจตนารมณ์ของผู้เขียนได้เป็นอย่างดี ซึ่งเรียกว่ามีสารัตถภาพ

๒) ใจความสำคัญแต่ละย่อหน้า จะต้องมีความเฉพาะเจาะจง ไม่ออกนอกเรื่อง สับสน วกวน ซึ่งเรียกว่ามีเอกภาพ

๓) เนื้อหาในแต่ละย่อหน้าจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกันโดยตลอด ย่อหน้าที่มาหลังจะต้องเกี่ยวเนื่องสัมพันธ์กับย่อหน้าที่มาก่อน ซึ่งเรียกว่ามีสัมพันธ์ภาพ

**๑.๓ สรุป** เป็นส่วนสุดท้าย หรือย่อหน้าสุดท้ายในเรียงความแต่ละเรื่อง ผู้เขียนจะทิ้งท้ายให้ผู้อ่านเกิดความประทับใจ สอดคล้องกับเรื่องที่เขียน กระชับรัดกุม ซึ่งการเขียนสรุปมีหลายวิธี เช่น ฝากข้อคิด และความประทับใจให้ผู้อ่าน ย้ำความคิดสำคัญของเรื่อง ชักชวนให้ปฏิบัติตาม ให้กำลังใจแก่ผู้อ่าน ตั้งคำถามที่ชวนให้ผู้อ่านคิดหาคำตอบ และยกคำพูด คำคม สุภาษิต หรือบทกวีที่น่าประทับใจ เป็นต้น

หลักการเขียนสรุป ควรยึดแนวทางต่อไปนี้

๑) เขียนสั้น ๆ ไม่เยิ่นเย้อ (ความยาวควรจะเท่า ๆ กับคำนำ)

๒) อาจสรุปโดยการอ้อนวอน เชิญชวนหรือแสดงความคิดเห็น

๓) ควรหลีกเลี่ยงคำขอภัย หรือคำออกตัวว่าผู้เขียนไม่มีความรู้

๔) ไม่ควรเสนอประเด็นใหม่เข้ามาอีก

## ๒. ขั้นตอนการเขียนเรียงความ

๒.๑ การเลือกเรื่อง หากจะต้องเป็นผู้เลือกเรื่องเองแล้ว ควรเลือกตามความชอบ หรือความถนัดของตนเอง

๒.๑ การค้นคว้าหาข้อมูล อาจทำได้โดยการค้นคว้าจากหนังสือ นิตยสาร วารสาร เว็บไซต์หรือสื่ออื่น ๆ

๒.๓ วางโครงเรื่อง เมื่อได้หัวข้อเรื่องแล้ว ต้องวางโครงเรื่อง โดยคำนึงถึง การจัดการลำดับหัวข้อเรื่องที่จะเขียนให้สัมพันธ์ ต่อเนื่องกัน เช่น

- ๑) จัดลำดับหัวข้อตามเวลาที่เกิด
- ๒) จัดลำดับหัวข้อจากหน่วยเล็กไปสู่หน่วยใหญ่
- ๓) จัดลำดับตามความนิยม

๒.๔ การเรียบเรียง ตามรูปแบบของเรียงความ ตามองค์ประกอบ คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป

### ๓. ข้อควรระวังในการเขียนเรียงความ

๑. เขียนโดยใช้ลายมือที่อ่านง่าย สะกดถูกต้อง ไม่สกปรก
๒. ย่อหน้าให้พอเหมาะกับเนื้อเรื่อง และเริ่มย่อหน้าใหม่เมื่อขึ้นใจความใหม่
๓. อย่าเขียนภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ
๔. อย่าเขียนตัวเลขเป็นข้อ ๆ แบบการตอบคำถาม
๕. อย่าเขียนข้อความลอย ๆ โดยไม่มีการยกตัวอย่างประกอบ ถ้ามีบท ร้อยกรองควรนำมาประกอบเพื่อให้เกิดความน่าเชื่อถือ
๖. ต้องวางโครงเรื่องก่อนทุกครั้ง
๗. คิดคำนำและสรุปให้ประทับใจและเหมาะกับเนื้อหา